

УДК 657

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

О. Б. Чорненька

Українська академія друкарства,
вул. Під Голоском, 19, Львів, 79020, Україна

Визначено сутність обліково-аналітичного забезпечення управління заборгованістю підприємства. Досліджено методи аналізу заборгованості підприємства з метою управління нею. Визначено мету, об'єкт, суб'єкти, предмет, основні напрями аналізу заборгованості підприємства. Для формування ефективної політики управління заборгованістю підприємства розроблено систему показників (результат від інвестування коштів у дебіторську заборгованість, результат від утримання кредиторської заборгованості, рівень ефективності інвестування коштів у дебіторську заборгованість, рівень ефективності утримання кредиторської заборгованості, сукупний рівень ефективності акумулювання заборгованості на балансі підприємства), які дають змогу економістам підприємств оцінити результативність від утримання на балансі підприємства як окремих видів заборгованості (дебіторської чи кредиторської), так і її сукупної величини.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, управління, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, аналіз.

Постановка проблеми. Передумовою або наслідком розрахункових відносин є заборгованість, що обґрунтовує об'єктивність її виникнення та існування як невід'ємного економічного явища в господарській діяльності підприємств. Вплив заборгованості на діяльність підприємства є неоднозначним, оскільки дебіторська заборгованість зумовлює вилучення оборотних коштів підприємства, а кредиторська — забезпечує тимчасове залучення капіталу. Вона, зокрема, впливає на такі важливі характеристики підприємства, як його ліквідність і фінансова стійкість. Тому значні суми заборгованості підприємства несуть в собі істотні ризики погіршення його платоспроможності та фінансової стійкості. Зазначені аргументи свідчать про особливу актуальність проблеми налагодження ефективної системи управління заборгованістю підприємства. Основною метою функціонування такої системи має бути забезпечення приведення обсягів заборгованості до економічно обґрунтованих рівнів, оптимізація її складу та структур з метою уникнення безнадійних боргів та інших фінансових ризиків.

Аналіз сучасного стану заборгованості підприємств України свідчить про наявність в її структурі значних обсягів протермінованої заборгованості. Динаміка останніх років відображає зростання як дебіторської, так і кредиторської заборгованості, що зумовлено, на жаль, не зростанням обсягів реалізації, а посиленням кризових явищ.

Ефективність управління заборгованістю підприємств значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення. Основою інформаційного забезпечення є дані бухгалтерського обліку. Важливим методичним інструментарієм, який використовується в інформаційному забезпеченні, є методика економічного аналізу.

Зазначене підтверджує актуальність обраної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проведений аналіз публікацій засвідчив потребу розгляду таких науково-практичних напрямів: обліково-аналітичне забезпечення та управління заборгованістю підприємств.

Обліково-аналітичне забезпечення системи управління заборгованістю підприємств досліджували такі вітчизняні вчені: Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, Л. В. Городянська, С. В. Зеленко, Л. М. Кіндрацька, В. М. Костюченко, О. С. Кривоконь, О. В. Лишиленко, О. Г. Лищенко, Л. О. Лігоненко, Є. В. Мних, Т. В. Момот, Л. В. Нашкерська, І. Б. Садовська, К. С. Сурніна, В. О. Шевчук, Н. Л. Шишкова та ін.

Питанню управління заборгованістю підприємств значну увагу надавало чимало науковців, серед яких: І. О. Бланк, Є. Брігхем, Є. В. Кильницька-Дубровська, Т. С. Єдинак, Н. С. Ільяшенко, О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, М. М. Нашкерська, О. А. Подолянчук, Н. Ю. Подольчак, А. П. Сиротинська, М. Стельмах, Л. В. Таратута, О. М. Угляренко, Л. В. Харакоз, Л. Хасан-Бек та багато інших.

Проте існує ряд питань, пов'язаних з використанням та вдосконаленням обліково-аналітичної інформації, які потребують детальнішого вивчення.

Мета статті — дослідження та вдосконалення чинної системи обліково-аналітичного забезпечення управління заборгованістю підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ухвалення ефективних управлінських рішень базується насамперед на інформаційному забезпеченні менеджера щодо об'єкта та предмета управління. Управління заборгованістю підприємства повинно ґрунтуватись на об'єктивній, своєчасній, достовірній, зрозумілій та зіставній інформації щодо її обсягу, динаміки, структури та інших якісних і кількісних характеристик. Така інформація може бути одержана в результаті аналізу даних аналітичного та синтетичного обліку, а також публічної фінансової і внутрішньої управлінської звітності підприємства.

Отже, дані бухгалтерського обліку та їх аналіз є обліково-аналітичним забезпеченням управління заборгованістю підприємства.

Для формування обліково-аналітичного забезпечення управління заборгованістю підприємства доцільно розглянути трактування поняття «обліково-аналітичне забезпечення», яке по-різному трактується у дослідженнях науковців.

На думку А. Г. Загороднього, система обліково-аналітичного забезпечення підприємства є формою організації всіх видів обліку й аналізу, метою якої є забезпечення менеджерів підприємства інформацією для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень та контролю за їхньою реалізацією [1, с. 31].

Т. М. Безродна розуміє це поняття як процес підготовки обліково-аналітичної інформації, забезпечення її кількості та якості [2].

О. А. Кравченко трактує обліково-аналітичне забезпечення як складний механізм, який об'єднує процеси обліку та економічного аналізу з метою створення

обліково-аналітичного забезпечення, що дає змогу формувати об'єктивну інформацію відповідно до інтересів користувачів і напрямів розвитку галузі [3, с.1].

Т. Г. Камінська під обліково-аналітичним забезпеченням розуміє безперервне, цілеспрямоване формування відповідних інформаційних потоків, підпорядкованих вимогам аналізу, планування та підготовки і контролю фінансових управлінських рішень [4, с. 3].

В. В. Вольська констатує, що обліково-аналітичне забезпечення є сукупністю процесів збору, підготовки, реєстрації та зведення облікової інформації підприємств залежно від законодавчо встановленої системи ведення обліку і проведеного на основі опрацьованої інформації детального аналізу з застосуванням певних методів і прийомів [5].

Досліджуване поняття В. О. Волощук розглядає як єдність підсистем обліку, аудиту та аналізу, взаємодіючих через інформаційні потоки в процесі формування і передачі оперативної та якісної обліково-аналітичної інформації для забезпечення обґрунтованості та ефективності прийняття управлінських рішень у системі управління підприємством, а також зовнішніми користувачами [6, с. 330].

Узагальнюючи підходи науковців до сутності категорії «обліково-аналітичного забезпечення», пропонуємо таке його трактування щодо управління заборгованістю підприємства.

Обліково-аналітичне забезпечення управління заборгованістю підприємства за своєю суттю є системою збору, формування облікової інформації та її обробки за допомогою економічного аналізу з подальшим передаванням менеджменту підприємства для прийняття управлінських рішень з метою уникнення небажаних фінансових ризиків та приведення обсягів заборгованості до прийнятних рівнів, які не чинитимуть негативного впливу на фінансово-майновий стан та подальший розвиток підприємства.

Корисність інформації для управління визначається насамперед такими її якісними характеристиками: зрозумілість, доцільність, суттєвість, достовірність, суть форми, нейтральність, обачливість, повнота, порівняльність, своєчасність та економічна доцільність [7, с. 17]. Зрозумілість і доцільність інформації для менеджменту досягаються в процесі її опрацювання, зокрема з використанням методики аналізу, результати якого можуть безпосередньо використовуватись під час прийняття управлінських рішень.

Дослідження методів аналізу заборгованості підприємства передбачає визначення його мети, об'єкта, предмета, основних завдань, джерел інформації та методичних прийомів його проведення.

Мета аналізу заборгованості підприємства, на нашу думку, полягає в оцінюванні її величини, складу, структури та інших якісних характеристик, тенденцій їхньої зміни для визначення впливу на фінансово-майновий стан підприємства та підготовки інформаційного підґрунтя управління нею. Отже, об'єктом аналізу заборгованості є її кількісні та якісні характеристики, а предметом — причинно-наслідкові зв'язки між ними та іншими економічними явищами і процесами на підприємстві, а саме — чинники, які визначають кількісні та якісні характеристики заборгованості, а також вплив заборгованості на фінансово-майновий стан підприємства.

Досягнення мети аналізу заборгованості підприємства передбачає виконання певних завдань, які визначають окремі напрями аналізу. За результатами опрацювання наукових і навчальних праць з економічного аналізу можна виділити такі основні напрями аналізу заборгованості підприємства [8–13]:

– дебіторської:

- 1) оцінювання рівня і динаміки дебіторської заборгованості;
- 2) аналіз складу та структури дебіторської заборгованості за контрагентами та «віковими групами»;
- 3) визначення періоду обороту (інкасації) дебіторської заборгованості, її оборотності та їх впливу на фінансовий цикл підприємства;
- 4) дослідження складу протермінованої дебіторської заборгованості, визначення сумнівної та безнадійної заборгованості;
- 5) оцінювання питомої ваги дебіторської заборгованості в активах підприємства;
- 6) факторний аналіз дебіторської заборгованості;
- 7) аналіз впливу дебіторської заборгованості на ефективність діяльності підприємства та його ділову активність;
- 8) аналіз джерел фінансування дебіторської заборгованості;

– кредиторської:

- 1) оцінювання рівня і динаміки кредиторської заборгованості;
- 2) дослідження структури кредиторської заборгованості за окремими видами кредиторів і термінами погашення, оцінювання своєчасності її погашення;
- 3) аналізування питомої ваги кредиторської заборгованості в структурі залученого капіталу;
- 4) оцінювання оборотності кредиторської заборгованості та її впливу на формування фінансового циклу;
- 5) факторний аналіз кредиторської заборгованості;
- 6) аналіз впливу кредиторської заборгованості на фінансову стійкість та ділову активність підприємства.

З наведеного переліку можна зробити висновки, що напрями аналізування дебіторської та кредиторської заборгованості є доволі подібними, проте не тотожними.

Вибір джерел інформації для аналізування заборгованості підприємства залежить насамперед від суб'єкта аналізу. Зовнішні щодо підприємства суб'єкти аналізу мають доступ переважно лише до публічної інформації, основним джерелом якої є публічна фінансова звітність підприємства. Проте таке джерело фінансової інформації має як мінімум два недоліки:

- фінансова звітність формується періодично та лише на чітко визначені імперативними документами дати (чи за визначені звітні періоди) і не може бути джерелом інформації для аналізу заборгованості на певні проміжні дати;
- фінансова звітність, зокрема баланс і примітки, містять досить обмежений, недостатній для аналізу перелік показників щодо обсягів дебіторської та кредиторської заборгованостей підприємства.

Якщо розглядати аналіз заборгованості підприємства з метою управління нею, то суб'єктами такого аналізу є внутрішні щодо підприємства особи – менеджери, аналіти-

ки, бухгалтери та інші працівники його фінансово-економічних підрозділів. Такі працівники можуть мати повний доступ до внутрішньої інформаційної системи підприємства, основу якої у фінансовому аспекті становить система бухгалтерського обліку.

Сучасні інформаційні технології автоматизації бухгалтерського обліку дають змогу досягнути високого рівня аналітичності інформації про будь-який його об'єкт, зокрема і про заборгованість підприємства. Такі автоматизовані системи передбачають можливість обліку заборгованості не лише за її вартістю, але й з урахуванням якісних характеристик — терміну виникнення, виду контрагента, об'єкта заборгованості чи інших її характеристик, що втілюють в собі ознаки класифікації. Таким чином, бухгалтерська інформаційна система дає змогу в будь-який момент зробити вибірку необхідної фінансової інформації за заданими критеріями у формі оборотно-сальдової відомості для подальшого її аналізу, формування звітності тощо. За недостатності аналітичної інформації суб'єкт аналізу може безпосередньо використати первинні документи, якими оформлялись розрахункові чи інші господарські операції, що призвели до виникнення заборгованості.

Бухгалтерська інформаційна система охоплює ретроспективну інформацію про заборгованість підприємства, тоді як джерелами планової та прогнозованої інформації є система бюджетів, яка може містити окремі бюджети заборгованості підприємства, а також передбачати включення показників заборгованості до інших бюджетів — реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), придбання сировини, руху грошових коштів («cash flow») тощо.

Одним із визначальних напрямів аналізування заборгованості є дослідження її впливу на ефективність функціонування підприємства. При цьому науковці рекомендують насамперед визначати ефект від відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість. Зокрема, проф. Бланк І. О. пропонує розраховувати суму ефекту від інвестування коштів у дебіторську заборгованість покупців (ЕДЗ):

$$E_{ДЗ} = Pr_{ДЗ} - Пв_{ДЗ} - Вт_{БДЗ} \quad (1)$$

де $Pr_{ДЗ}$ — додаткова сума прибутку, отриманого внаслідок збільшення обсягу реалізації у зв'язку з наданням кредиту покупцям; $Пв_{ДЗ}$ — поточні витрати підприємства, пов'язані з організацією кредитування покупців та інкасацією дебіторської заборгованості; $Вт_{БДЗ}$ — сума прямих фінансових втрат від неповернення дебіторської заборгованості покупцями [14, с. 143–144].

Лігоненко Л. О. та Новікова Н. М. стверджують, що під час оцінювання ефекту від інвестування коштів у дебіторську заборгованість покупців необхідно враховувати ще й додатковий прибуток внаслідок збільшення виручки за рахунок зниження цін, а також вартість кредиту, якщо кошти, що відволікаються у дебіторську заборгованість, отримані в кредит [15, с. 65–66].

На нашу думку, визначаючи результат від інвестування коштів у дебіторську заборгованість покупців, треба також враховувати:

- втрати, пов'язані з інфляцією ($Bm_{инф}$), оскільки за умов високого її рівня та значного терміну непогашення заборгованості, акумульовані кошти можуть істотно знецінитись;
- втрати, пов'язані з альтернативними можливостями інвестування коштів ($Bm_{альт}$).

Проте практичне застосування цієї методики пов'язане з певними труднощами, оскільки не завжди можливо із загальної суми прибутку підприємства об'єктивно виокремити (ідентифікувати) ту частину, яка зумовлена саме збільшенням обсягу реалізації через надання кредиту покупцям.

Враховуючи зазначені втрати, розрахунок результату від інвестування коштів у дебіторську заборгованість можна формалізувати так:

$$E_{ДЗ} = Пр_{ДЗ} - Пв_{ДЗ} - Вт_{БДЗ} - Вт_{інф} - Вт_{альт} \quad (2)$$

Застосовуючи метод аналогії, запропонуємо таку формалізацію розрахунку результату від утримування кредиторської заборгованості на балансі підприємства ($E_{КЗ}$):

$$E_{КЗ} = Д_{альт} - Пв_{КЗ} - Вт_{штр} + КЗ_{сп} + Д_{інф} \quad (3)$$

де $Д_{альт}$ — дохід, пов'язаний з альтернативними можливостями залучення коштів за плату; $Пв_{КЗ}$ — поточні витрати, пов'язані з управлінням кредиторською заборгованістю; $Вт_{штр}$ — втрати від сплати штрафних та інших фінансових санкцій у зв'язку з протермінуванням погашення кредиторської заборгованості; $КЗ_{сп}$ — сума списаної кредиторської заборгованості, за якою термін позовної давності минув; $Д_{інф}$ — дохід від знецінення кредиторської заборгованості у зв'язку з інфляцією.

Додатні значення результатів від інвестування коштів у дебіторську заборгованість і від утримування кредиторської заборгованості свідчать про ефективне управління цими видами заборгованості та про виправдане їх акумулювання на балансі підприємства.

Крім ефекту як абсолютного показника, Бланк І. О., Лігоненко Л. О. та Новікова Н. М. рекомендують визначати відносний показник — коефіцієнт, який відображає рівень ефективності інвестування коштів у дебіторську заборгованість ($\kappa_{ЕДЗ}$):

$$\kappa_{ЕДЗ} = \frac{E_{ДЗ}}{ДЗ} \quad (4)$$

Аналогічно можна розрахувати й рівень ефективності утримування кредиторської заборгованості ($\kappa_{ЕКЗ}$):

$$\kappa_{ЕКЗ} = \frac{E_{КЗ}}{КЗ} \quad (5)$$

На нашу думку, рівні ефективності (4) та (5) доцільно розраховувати, якщо величини результатів (ефектів) (2) і (3) мають додатні значення. За від'ємних значень цих показників рівні ефективності втрачають свій економічний зміст.

Сукупний рівень ефективності акумулювання заборгованості на балансі підприємства ($\kappa_{ЕЗ}$), на нашу думку, можна формалізувати за допомогою двох моделей:

$$\kappa_{ЕЗ} = \frac{E_{ДЗ} + E_{КЗ}}{ДЗ + КЗ} \quad (6)$$

$$\kappa_{ЕЗ} = \frac{E_{ДЗ} + E_{КЗ}}{ДЗ - КЗ} \quad (7)$$

Наявність двох моделей зумовлена різним економічним змістом ефективності. У моделі (6) рівень ефективності відображає результативність оперативного управління всією сукупністю заборгованості підприємства, а в (7) — прибутковість відволікання коштів у заборгованість підприємства (у знаменнику різниця

дебіторської і кредиторської заборгованості показує, що частина (або навіть і всі) виведених з обороту коштів, що акумульовані в дебіторській заборгованості, компенсується кредиторською заборгованістю, тому в розрахунок береться сума чистих обсягів відволікання коштів у дебіторську заборгованість).

Коефіцієнти сукупної ефективності акумулювання заборгованості на балансі підприємства варто розраховувати, якщо чисельник і знаменник набувають додатних значень. При цьому один з ефектів (від інвестування коштів у дебіторську заборгованість чи від утримання кредиторської заборгованості) може бути від'ємним, якщо він компенсується іншим ефектом.

Висновки. Ефективне управління заборгованістю підприємства реалізується на підставі якісного обліково-аналітичного забезпечення. Визначальним з погляду управління заборгованістю є встановлення відповідних результатів (ефектів) та рівнів ефективності від інвестування коштів у заборгованість підприємства. На основі опрацювання літературних джерел удосконалено методичний інструментарій аналізу результативності акумулювання заборгованості на балансі підприємства, зокрема виділено такі показники: результат від інвестування коштів у дебіторську заборгованість, результат від утримання кредиторської заборгованості, рівень ефективності інвестування коштів у дебіторську заборгованість, рівень ефективності утримання кредиторської заборгованості, сукупний рівень ефективності акумулювання заборгованості на балансі підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Загородній А. Г. Оцінювання ефективності системи обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства / А. Г. Загородній // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції [«Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні»], (Тернопіль, 23–24 квітня 2010 р.) / М-во освіти і науки України, ТНЕУ. — Тернопіль : Крок, 2010. — С. 31–32.
2. Безродна Т. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством: визначення сутності поняття [Електронний ресурс] / Т. М. Безродна // Вісн. Східно-українського нац. ун-ту ім. В. Даля. — 2008. — № 10 (128), ч. 2. — Режим доступу : http://www.pbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VSU/2008_10_2/bezrodna.pdf.
3. Кравченко О. А. Учетно-аналитическое обеспечение управление основными средствами сельскохозяйственных организаций / О. А. Кравченко : автореф. на соиск. уч. степени канд. эк. наук. : 08.00.12. Ставрополь, 2011. — 22 с.
4. Камінська Т. Г. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах / Т. Г. Камінська : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук. : 08.06.04. — Київ, 2006. — 20 с.
5. Вольська В. В. Методичні підходи до обліково-аналітичного забезпечення та аудиту управлінської діяльності аграрних підприємств / В. В. Вольська // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. — 2012. — № 3 (24). — С. 83–88.
6. Волощук Л. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства / Л. О. Волощук // Праці Одеського політехнічного університету. — Вип. 2 (36). — 2011. — С. 329–334.

7. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики : підруч. / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко, Т. І. Партин. — 3-тє вид., допрац. і доп. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. — 340 с.
8. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посіб. / О. Я. Базилінська. — 2-ге видання. — К. : Центр учбової літератури, 2011. — 326 с.
9. Загурський О. М. Фінансовий аналіз: кредитно-модульний курс: навч. посібн. / О. М. Загурський. — К. : Центр учбової літератури, 2013. — 472 с.
10. Измайлова Н. Оцінка стану дебіторської та кредиторської заборгованості підприємств гірничо-металургійного комплексу України в умовах економічної кризи / Н. Измайлова // Економічний аналіз. — Тернопіль : ТНЕУ. — 2011. — № 9, Ч.1. — С. 131–137.
11. Пинчук Т. А. Методология управления и анализа дебиторской задолженности / Т. А. Пинчук, Н. Я. Стефанович // Бізнес Інформ. — Х. : ХНЕУ. — 2011. — № 2 (1). — С. 108–110.
12. Федорченко О. Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості) / О. Є. Федорченко : автореф. дисертації на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09 — бухгалтерський облік, аналіз та аудит / О. Є. Федорченко. — Київ, 2009. — 23 с.
13. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підруч. / Ю. С. Цал-Цалко. — К. : Центр навчальної літератури, 2008. — 566 с.
14. Бланк И. А. Финансовый менеджмент : учеб. курс / И. А. Бланк. — К. : Ника-Центр, 1999. — 528 с.
15. Лігоненко Л. О. Управління дебіторською заборгованістю підприємства : навч. посіб. / Л. О. Лігоненко, Н. М. Новікова. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. — 275 с.

REFERENCES

1. Zahorodniy, A. H. (2010). Otsinyuvanny aefektyvnosti systemy oblikovo-analitychnoho zabezpechennya menedzhmentu pidpryyemstva. Materialy mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi [«Stan i perspektyvy rozvytku oblikovo-informatsiyanoi systemy v Ukraini»], (23–24 kvitnya 2010r.) (pp. 31–32). Ternopil` : Krok (in Ukrainian).
2. Bezrodna, T. M. (2008). Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya pidpryyemstvom: vyznachennya sutnosti ponyattya. Visn. Skhidno-ukrayins'kohonats. un-tuim. V. Dalya, Vol. 2, 10 (128). Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/portal-/Soc_Gum/VSUNU/2008_10_2/bezrodna.pdf (in Ukrainian).
3. Kravchenko, O. A. (2011). Uchetno-analytycheskoe obespechenye upravlenye osnovnimi sredstvami sel'skokhozyaystvennikh orhanyzatsyy. Extended abstract of Doctor's thesis. Stavropol' (in Russian).
4. Kamins'ka, T.H. (2006). Oblikovo-analitychne zabezpechennya finansovoho menedzhmentu v sil's'kohospodars'kykh pidpryyemstvakh. Extended abstract of Doctor's thesis. Stavropol'. Kyiv (in Ukrainian).
5. Vol's'ka, V.V. (2012). Metodychni pidkhody do oblikovo-analitychnoho zabezpechennya ta audytu upravlins'koyi diyal'nosti ahrarykh pidpryyemstv. Problemy teorii i metodolohiyi bukhholders'koho obliku, kontrolyu i analizu, 3 (24), 83–88 (in Ukrainian).
6. Voloshchuk, L.O. (2011). Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya innovatsiynym rozvytkom pidpryyemstva. Pratsi Odes'koho politekhnichnoho un-tu, 2 (36), 329–334 (in Ukrainian).

7. Zahorodniy, A. H., Partyn, H. O., Pylypenko, L. M., & Partyn, T. I. (2012). Bukhhalters'kyi oblik: osnovy teoriiy ta praktyky. L'viv: Vydavnytstvo L'viv'skoyi politekhniky (in Ukrainian).
8. Bazylyns'ka, O. Ya. (2011). Finansovyy analiz: teoriya ta praktyka: navchal'nyy posibnyk. Kyiv: Tsentр uchbovoyi literatury (in Ukrainian).
9. Zahurs'kyi, O. M. (2013). Finansovyy analiz: kredytno-modul'nyy kurs. Kyiv: Tsentр uchbovoyi literatury (in Ukrainian).
10. Izmaylova, N. (2011). Otsinka stanu debitors'koyi ta kredytors'koyi zaborhovanosti pidpryyemstv hirnycho-metalurhiynoho kompleksu Ukrayiny v umovakh ekonomichnoyi kryzy. Ekonomichnyy analiz, Vol. 1, 9, 131–137 (in Ukrainian).
11. Pynchuk, T. A., & Stefanovych, N. Ya. (2011). Metodolohyya upravlenyya y analiza debytorskoy zadolzhennosti. Biznes Inform, 2 (1), 108–110. (in Russian)
12. Fedorchenko, O. Ye. (2009). Oblik i analizozrakhunkiv z debitoramy (na prykladi tekstyl'nykh pidpryyemstv lehkoyi promyslovosti). Extended abstract of Doctor's thesis. Stavropol' Kyiv (in Ukrainian).
13. Tsal-Tsalko, Yu. S. (2008). Finansovyy analiz. Kiev: Tsentр navchal'noyi literatury (in Ukrainian).
14. Blank, Y. A. (1999). Fynansoviy menedzhment. Kiev: Nyka-Tsentр (in Ukrainian).
15. Lihonenko, L. O., & Novikova, N. M. (2005). Upravlinnya debitors'koyu zaborhovanistyu pidpryyemstva. Kiev: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t (in Ukrainian).

BASIC ASPECTS OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF COMPANY DEBT MANAGEMENT

O. B. Chornenka

*Ukrainian Academy of Printing,
19, Pid Holoskom St., Lviv, 79020, Ukraine
bibrka83@mail.ru*

The article presents the essence of accounting and analytical support of company debt management. Methods of analysis of the company debt to manage it have been studied. The purpose, object, subjects, task, key trends of analysis of company debt have been defined. In order to form an effective policy of company debt management we have developed a system of indicators (results from investment in receivables, result of maintenance of payables, the level of efficiency of investment in receivables, efficiency level of payable maintenance, the total level of effectiveness of debt accumulation on the balance sheet) that enable enterprises economists to assess the impact of detention on the balance sheet both certain types of debts (receivables or payables) and its total value.

Keywords: *accounting and analytical support, management, receivables, payables, analysis.*

Стаття надійшла до редакції 12.04.2016.

Received 12.04.2016.